

Znani pisarze, naukowcy i artyści Polscy

Визначні люди Польщі

1. Naukowcy: Науковці

Mikołaj Kopernik to jeden z największych astronomów w historii, nie tylko Polski, ale i całego świata. Zmienił on całkowicie światopogląd ludzkości na sprawy świata, jego postrzegania, otworzył ludziom horyzonty, choć nie przyszło mu to łatwo. Mikołaj Kopernik urodził się w Toruniu 1473 roku.

Jan Heweliusz - gdański astronom i konstruktor instrumentów naukowych.

Stefan Banach (1892-1945r., Lwow) - matematyk. Twórca analizy funkcjonalnej.

2. Kompozytorzy: Композитори

Fryderyk Franciszek Chopin (1810-1849r.) – polski kompozytor i pianista. Przedstawiciel muzyki okresu romantyzmu, nazywany poetą fortepianu.

Karol Szymanowski (1882-1937r.) – kompozytor i pianista okresu Młodej Polski.

Witold Lutosławski - polski kompozytor i dyrygent XX wieku.

3. Reżyserzy: Режисери

Andrzej Wajda - reżyser filmowy („Człowiek z Żelaza”, „Człowiek z Marmuru”, „Katyń”).

Nagrody: „Palma” na festiwalu w Cannes, „Oscar” w Hollywood.

Jerzy Hoffman – „Stara Baśń”, „Potop”, „Pan Wołodyjowski”.

Roman Polański - reżyser filmowy („China Town”, „Pianista”).

Krzysztof Zanussi – polski reżyser i scenarzysta filmowy („Barwy ochronne”).

Krzysztof Kieślowski - reżyser filmowy („Gadające Głowy”, „Dekalog”).

4. Pisarze: Письменники

Adam Mickiewicz (1798–1855r.) - największy poeta polski, publicysta, wieszcz narodowy.

„Pan Tadeusz” to epopeja Adama Mickiewicza napisana w latach 1832–1834. Opowiada o życiu szlachty nowogrodzkiej.

Mikołaj Rej (1505-1569r.) - poeta XVI wieku. Wprowadzał język polski do poezji.

Jan Kochanowski (1530-1584r.).

Juliusz Tuwim (1894-1953r.).

Zbigniew Herbert (1924-1998r.).

Juliusz Słowacki (1809-1849r.) - „Testament”.

5. Wymień znanych ci Polaków którzy otrzymali nagrodę A. Nobla? Назвіть визначних поляків, котрі отримали Нобелівську премію

Maria Skłodowska-Curie - odkrywczyni 2 pierwiastków: polonu i radu. Jedyna kobieta, która dwukrotnie otrzymała Nagrodę Nobla w 1903r. i w 1911r., w dwóch różnych dziedzinach naukowych - fizyce i chemii.

Henryk Sienkiewicz. W 1905r. Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury dostał jeden z najpoczytniejszych powieściopisarzy i nowelistów polskich drugiej połowy XIX wieku. Napisał „W pustyni i w puszczy”, „Quo vadis”.

Władysław Reymont - nagroda literacka Nobla w 1924r. Otrzymał ją za powieść „Chłopi” ukazującą wszechstronny i wierny obraz wsi polskiej ujęty w ramy czterech por roku.

Czesław Miłosz - nagroda literacka Nobla w 1980r.

Lech Wałęsa - nagroda pokojowa Nobla w 1983r. Otrzymał ją za wybitny wkład w propagowanie i utrzymanie pokoju na świecie.

Wisława Szymborska - literacka nagroda Nobla w 1996r.

6. Inni znani Polacy: Інші відомі поляки

Jan Paweł II – Karol Wojtyła (1920-2005r.) - Papież, głowa Kościoła Katolickiego z Polski.

Najbardziej rozpoznawany na świecie Polak urodził się w Wadowicach. W 1978 roku został wybrany Papieżem, głową Kościoła Katolickiego. Okres jego pontyfikatu charakteryzuje się zmianą międzynarodowego wizerunku Stolicy Apostolskiej.

W Polsce panuje powszechne przekonanie, że odnowa społeczeństwa i upadek systemu komunistycznego, przez ruch „Solidarności”, były możliwe tylko dzięki roli „odnowiciela” jaką odegrał w społeczeństwie polskim Jan Paweł II.

J.P. II zmarł w roku 2005, w kwietniu w Watykanie. W maju 2011 beatyfikowany w Watykanie: wyniesiony na ołtarze.

Józef Piłsudski - Naczelnik Państwa Polskiego po I wojnie Światowej. Niewątpliwie pierwszoplanowa postać polskiej historii. Przynajmniej dwukrotnie jego poczynania wpłynęły na losy całej społeczności europejskiej: w listopadzie 1918 roku – odzyskanie niepodległości przez Polskę, 1920 roku – powstrzymanie ekspansji bolszewickiej na Zachód Europy.

Generał Władysław Sikorski - Premier rządu RP 1939 – 1943r. Zginął w katastrofie lotniczej 4 lipca 1943 w Gibraltarze wracając z inspekcji wojsk generała Andersa. Był symbolem jedności Polaków w dniach próby.